VERITÉ
විදසුන්

Originally Published in: [, ,]

තිරසාර නොවන උපායමාර්ග මත තවමත් රැඳෙන ශ්‍රී ලංකාවේ පශ්චාත් යුධකාලීන වර්ධනය

රටක සෞභාග්‍යය මැනීම සඳහා වැඩිපුරම භාවිතයට ගන්නේ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය (GDP)යි. එය පරම අථර්යෙන් යහපැවැත්ම මැනීම සඳහා ගිනිය හැකි සාධකයක් නොවන නමුත් දළ දේශීය නිශ්පාදිතයෙහි සිදුවන වෙනස්කම් යනු ආථර්ීකයේ නැගීම සමග රැකියා නියුක්තිය සහ ආදායම ඉහළ නංවන ප්‍රධාන සාධක කවරේද යන්න පෙන්වා දෙන වටිනා දශර්කයකි.

ශ්‍රී ලංකාවේ වධර්නයන් සිදුව ඇත්තේ ඉපිලීමේ සහ හැකිලීමේ චක්‍ර ලෙසය. මෙය සිදු කරන ලද්දේ පරිභෝජන ආනයනයන් ඉහළ නැංවීම මගින් වෙළඳ හිඟය මත පීඩනය යෙදීම මගින් සහ ඉදිකිරීම් වේගවත් කිරීම මගින් (විශේෂයෙන් ආනයන වෙළදාම හැකිලෙන කාලයන්හි) රාජ්‍ය මූල්‍ය හිඟය මත පීඩනය යෙදීම මගින්ය. මෙම ප්‍රතිවේදනය තකර් කරන්නේ මෙය තිරසාර නොවන බවයි. ශ්‍රී ලංකාවේ පශ්චාත් යුධ කාලීන වධර්නය පිළිබඳ කතාන්දරය තවදුරටත් පරිභෝජන ආනයන ඉහළ නැංවීම මත හෝ ඉදිකිරීම් ඉහළ නැංවීම මත රඳා පවතී. කෙටියෙන් සඳහන් කළෙහාත් තිරසාර නොවන උපායමාගර්වල අවසන් සීමාව පැහැදිලිව පෙනෙන්නට තිබියදීත් රජය තවදුරටත් එම උපායමාගර්වලම රැඳී සිටින බවක් දකින්නට පුළුවන.

වෙළඳ හිඟය: ඉපිලීම, හැකිලීම සහ නැවත ඉපිලීම

යුද්ධය 2009 දී අවසන් විය. යුද්ධය අවසාන වීමට වසර දෙකකට පෙර (2007-2008) සහ යුද්ධය අවසන් වී වසර දෙකකට පසු (2010-2011) ආථර්ීක වධර්නයට බලපෑ අංශ එකිනෙක සසඳා බැලීමේ දී පෙනී යන්නේ (පළමු දත්ත සටහන බලන්න) පශ්චාත්-යුධ ඉපිලීමට මූලිකව ආනයන වෙළදාම සහ දෙවනුව ආනයන වෙළදාම නිසා වධර්නය වන ප්‍රවාහනය හේතු වී ඇති බව ය. ඉන් පසුව ඉදිකිරීම් සහ කමර්ාන්ත අංශයේ වධර්නය ආථර්ීක වධර්නට හේතු වී ඇත. රූප සටහනේ ස්ථම්භ දකුණට දිගු වන විට, පැහැදිලි වන්නේ මෙම අංශයන් ආථර්ීක වධර්නයේ මෙහෙයවන්නා (එනම් පෙර කාලයට සාපේක්ෂව ඉහළ වධර්නයක්) බවට පත් වී ඇති බවයි. ස්ථම්භ වමට දිගු වන විට, එම අංශ ආථර්ීක වධර්නය අඩාල කිරීමට දායකවන බව පෙන්වයි.

ආනයන පරිභෝජනයේ මෙම ‘ඉපිලීමට‘ මූලික වශයෙන්, ආනයන බදු පහත හෙළීම, පශ්චාත්-යුධ පරිභෝජකයාගේ විශ්වාසය ඉහළ මට්ටමක පැවතීම සහ මහ බැංකුව විසින් විදේශ විනිමය අනුපාතිකය ඉතා පහළ අගයක රඳවා ගැනීම (මෙමගින් ආනයනික භාණ්ඩ අඩු මිලක් ගන්නා අතර දේශීය නිෂ්පාදන සාපේක්ෂව ඉහළ අගයක් ගනී) යන කරුණු හේතු විය. මෙය පැහැදිලිවම කෙටිකාලීන උපක්‍රමයක් විය. එය වෙළඳ හිඟය දළ ජාතික නිශ්පාදිතයෙන් 15%ක් දක්වා පුළුල් කිරීමට මග පෑදූ අතර, 2011 වශර්ාවසානයත් 2012 වසරේ මුල් කාතර්ුවක් අතර විදේශ විනිමය වටිනාකම 10%කට වැඩි අවාසිදායක ක්ෂණික අවප්‍රමාණ වීමකට ලක්විය.

මෙම තත්වය මැඩපැවැත්වීමට සහ ආනයන වධර්නය අඩු කිරීමට ආණ්ඩුව අනුගමනය කළ ප්‍රතිපත්ති වෙනස්කම් ශ්‍රී ලංකාවේ ආථර්ීක පරිසරය වෙත අස්ථාවරත්වයක් ඇති කිරීමට සහ හා අනියත බවක් එක් කිරීමට හේතු විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, පශ්චාත් යුධ පළමු වසර ද්විත්වය (2010-2011) හා සැසඳීමේදී දෙවැනි වසර ද්විත්වයේදී (2012-2013) විශාල වශයෙන් වෙනස් ආංශික වධර්නයක් දක්නට ලැබිණ. ආනයන වෙළදාමත් ඒ හා සමග ප්‍රවාහනයත් වමට විතැන් විය. එසේම, කමර්ාන්ත වුව වධර්නය වූයේ අඩු අගයකිනි. මේ සියල්ල පළමු රූප සටහනෙහි දැකිය හැක.

ඉහත තත්වය පාඩමකට ගනිමින් 2014 හා 2015 වශර්වලදී ආථර්ීකයේ අනෙකුත් අංශවල වධර්නය සඳහා උත්තේජනයක් ඇති කිරීමට කටයුතු නොකළ රජයේ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින් යළිත් වතාවක් තෝරාගත්තේ උදාසීන මාගර්යකි. 2014 වසරේ මුල් අධර්යට එරෙහිව 2015 වශර්යේ මුල් අධර්ය තුළ ආථර්ීක වධර්නය සඳහා ඒ ඒ අංශයන්හි දායකත්වයන් අතර වන වෙනස දෙවැනි රූප සටහන මගින් පෙන්වා දෙයි. 2014 වසරේ අවසන් භාගයේදී මෙන්ම 2015 වසරේ මුල් භාගයේදී ද යළිත් වතාවක් ආනයන දිරිමත් කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති ආපසු හරවා ඇති අතර වෙළඳ හිඟය පුළුල් කිරීම මත පදනම් වන තවත් ඉපිලීම් චක්‍රයක් යළිත් වතාවක් මිරිකා ඉවතට ගන්නේ රොඩුබොඩු ද සමගිනි.

සැබවින්ම ඉන් අනතුරුව, 2015 වසරේ අගභාගය වන විට විනිමය අගය තවත් ක්ෂණික බිඳ වැටීමක් පෙන්වමින් 10%ක පමණ අවප්‍රමාණ වීමකට ලක් විය. වෙළඳ හිඟය ‘ඉපිලීමකට‘ ලක් කරමින් ලද වධර්නය ඉක්මණින්ම එහි සීමාව ළඟා කර ගත්තේ ය. එය න්‍යායිකව ද තිරසාර නොවූ උපාය මාගර්යක වන අතර, එය සත්‍ය බව ප්‍රායෝගිකව ද යළි යළිත් ඔප්පු වී ඇත. එනමුත්

න්‍යායික හෝ ඓතිහාසික කරුණු සැළකිල්ලට ගැනීමට පශ්චාත් යුධකාලීන ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් සම්පාදනය සූදානම් නොවන බවක් පෙනී යයි.

ඉදිකිරීම් ඉහළ නැගීම, ඉපිලීම සහ තෙරපීම

පශ්චාත් යුධ සමයේ පළමු වසර ද්විත්වය තුළ කැපී පෙනෙන වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ ඉදිකිරීම් අංශය පසු වසර ද්විත්වය තුළ දී ආනයන-මූල වර්ධනය කඩා වැටීමත් සමග පෙර නොවූ විරූ ඉහළ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරයි. අනෙකුත් සියලුම අංශ ඉතා දුවර්ල තත්වයකට ඇද වැටී තිබියදීත්, ඉදිකිරීම් අංශය සමස්ථ දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයේ පදනම ලෙස ගනිමින්, ඉදිකිරීම් සඳහා වන වියදමෙහි දැවැන්ත පුළුල් කිරීමක් පෙන්වමින් වර්ධනය ඉහළ දැමීමට රජයට හැකියාවක් ලැබිණ.

ගැටළුව නම් ඉදිකිරීම් වර්ධනය සඳහා මූලිකව මුදල් වෙන් කෙරෙන්නේ රජයේ වැයපතින් වීමයි. දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස රජයේ බදු කොටස අඩු වීමත් සමග ඉදිකිරීම් සඳහා වියදම් ඉහළ දැමීම ප්‍රතිවිපාක තුනක් ඇති කරයි: පළමුව එය රාජ්‍ය මූල්‍ය හිඟය වැඩි කිරීමට පසුබිම සාදයි; දෙවනුව, අයවැය හිඟය මූල්‍යනය සඳහා ගන්නා ණය ඉහළ නැංවීමට මග පාදයි; තෙවනුව, ණය හා හිඟය අවම කිරීමට සෞඛ්‍යය හා අධ්‍යාපනය වැනි අනෙකුත් වැදගත් අංශ වෙත වෙන්වන වියදම් කප්පාදු කරයි. පූවර්යෙහි ආ වෙරිටේ පයෙර්ෂණ ආයතනයේ ලිපි මගින් මේ පශ්චාත් යුධ සමයේ මුල් වසර පහ තුළ හමුවූ සියලු ප්‍රතිවිපාකයන් සඳහා සාක්ෂි සපයා ඇත.

2015 වෂර්යේදී ආණ්ඩුව, 2014 වසරේ පටන් ලබා දී තිබුණු වගකීම් විරහිත මැතිවරණ පොරොන්දු සාධනය කරනු වස්, සිය වියදම් ප්‍රති-ප්‍රමුඛතා ගැන්වීමකට ලක් කිරීමත් , ණය සහ අයවැය හිඟය සම්බන්ධයෙන් ඇති දැඩි පීඩනයත් හේතුවෙන් ඉදිකිරීම් සඳහා තව දුරටත් දැවැන්ත වැයක් දැරීම අත් හැර දමා ඇති බවක් පෙනී යයි. ඉදිකිරීම් අංශයට 2013 සහ 2014 වෂර්යන්ට සමාන මුදලක් වැය කළ බවට උපකල්පනය කළත්, සමස්ථ ආථර්ික වර්ධනය සළකා බලන කළ එම අංශය විසින් 2014ට වඩා කිසිදු අයුරකින් වර්ධනයට දායකත්වයක් දක්වන්නට සමත් නොවේ.

2016 වසර සඳහා ඉදිරි දැක්ම

වත්මන් උපාය මාගර්ය තිරසාර නොවන බව ප්‍රත්‍යක්ෂයක් බවට පත්වෙමින් ඇත. රජය මේ වන විටත්, (2015 මුල් අධර්ය තුළ සමස්ථ ආනයනවලින් 12%ක් පමණ වූ) ආනයනය ඉහළ යෑමේ ප්‍රධාන දායකත්වය හිමි කරගෙන උන් වාහන ආනයනය සීමා කිරීම වැනි දේ සමගින් ආනයන සීමා කිරීමට පියවර ගනිමින් සිටී. ආනයන වෙළඳාම සහ රාජ්‍ය සේවා හැරුණු විට සෙසු සියලු අංශයන්ම පාහේ 2015 වසරේ මුල් අධර්ය තුළ වර්ධනය වූයේ 2014 වෂර්යේ ඒ සමාන කාලයට වඩා අඩු වේගයකිනි. දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ තිරසාර වර්ධනයක් ඇති කිරීමට නම්, රාජ්‍ය අංශයේ කායර්ක්ෂමතාව වර්ධනයට, රටේ ශ්‍රමිකයන්ගේ කුසලතා වර්ධනයට, රටෙහි තාක්ෂණය වර්ධනයට මෙන්ම ආයෝජන දිරි ගැන්වීමට හේතුවන ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කිරීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ.

කෙටි මාගර් පවතින්නේ කෙටි කලකි; සහ පශ්චාත් යුධ කාලය තුළදීම ඒවායෙන් ප්‍රතිඵල ලබා ගැනීමේ හැකියාව ගෙවී අවසන්ව ඇත. මුලින් එකිනෙකට ආදේශක ලෙස භාවිතා කරන්නට යෙදුණු වෙළඳ හිඟයේ කෙටි මාගර්ය සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය හිඟයේ කෙටි මාගර්ය භාවිත කිරීමේ හැකියාව දැන් අවසන්ව ඇත. මෙනිසා නිෂ්පාදනය සහ ඵලදායකත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා වඩා තත්‍යවාදී ක්‍රමවේදයන් සොයා යෑමේ දුෂ්කර කතර්ව්‍යයට මුහුණ දීමට රජයට සිදු වේ. එසේ කළ නොහැකි වුවහොත් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ වර්ධනය පහළ වැටීම අනිවායර් වනු ඇත. වත්මන් සුළු වේදනාවන් සමනය කරගනු වස් තවතවත් කෙටි මාගර් සෙවීමෙන් සිදුවනු ඇත්තේ අනාගතයේ වඩා දරුණු වේදනාබරිත මාගර්යකට ආථර්ිකය අවතීණර් වීමයි.

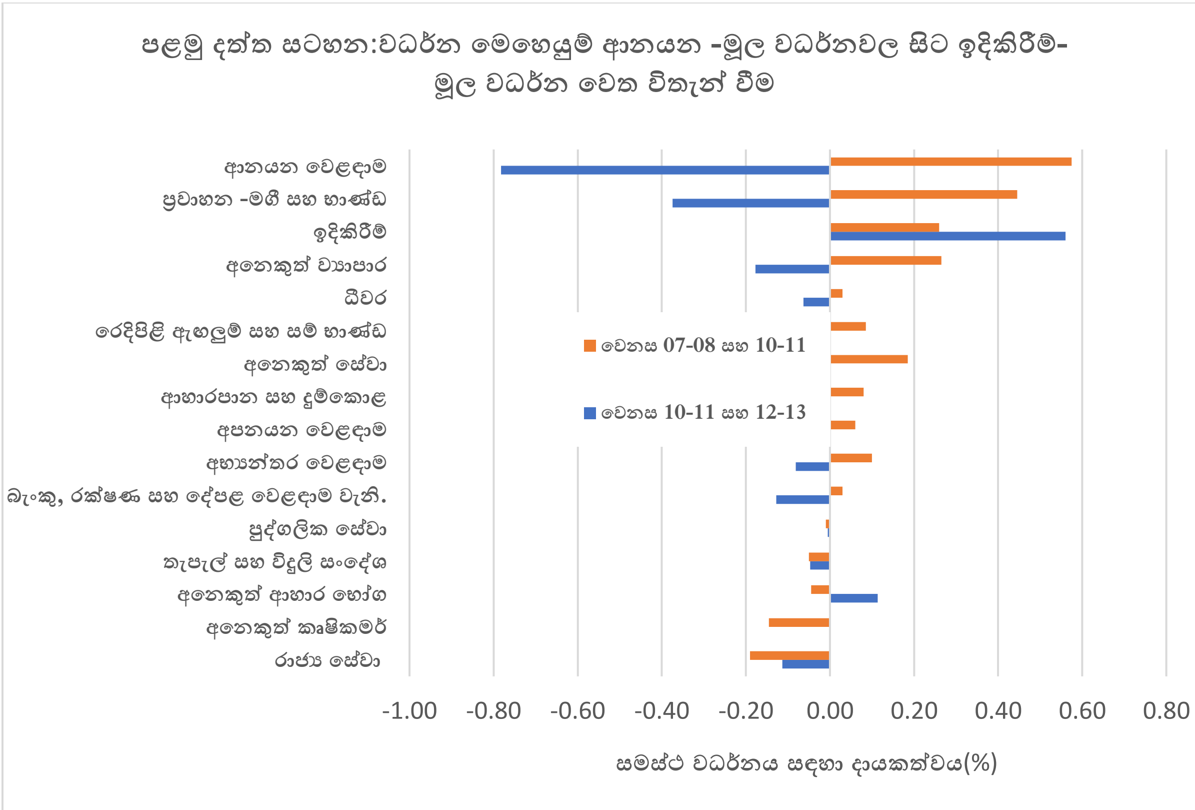

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛණ හා සංඛ්‍යාලේඛණ දෙපාතර්මේන්තුවේ දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය පිළිබඳ දත්ත පදනම් කරගනිමින් වෙරිටේ පයෙර්ෂණ ආයතනයේ ගණනය කිරීම අනුව ය.

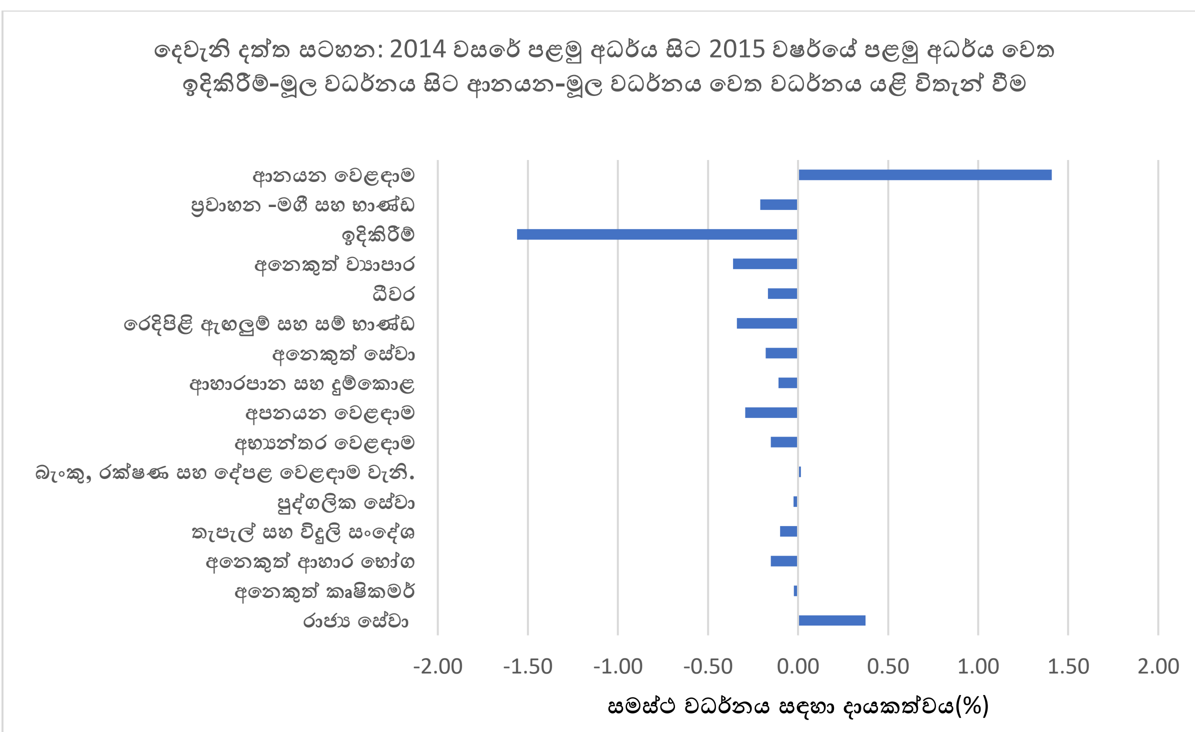

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛණ හා සංඛ්‍යාලේඛණ දෙපාතර්මේන්තුවේ දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය පිළිබඳ දත්ත පදනම් කරගනිමින් වෙරිටේ පයෙර්ෂණ ආයතනයේ ගණනය කිරීම අනුව ය.

වෙරිටේ රිසර්ච් (Verité Research) ආයතනය මගින් ආසියානු කලාපයේ රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අංශවලට උපායමාර්ගික විශ්ලේෂණ සහ උපදෙස් සපයනු ලබයි. ඔබේ අදහස් සහ යෝජනා අප වෙත යොමු කරන්න : publications@veriteresearch.org